

Heerlen

Raadsvoorstel

Heerlen,
26 mei 2026

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Onderwerp

Zienswijze begroting 2027 en ter kennisgeving jaarrekening 2025 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4

Datum
raadsvergadering
24 juni 2026
Documentnummer
820804

Inleiding

De Gemeente Heerlen neemt sinds 1998 deel aan de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4. Rd4 verzorgt de afval- en grondstoffeninzameling voor 149000 huishoudens in 10 gemeenten. Andere activiteiten zijn de exploitatie van de grondstoffenparken, kringloopwinkels en het uitsorteren van onder meer textiel en elektronica. Daarnaast kunnen gemeenten aanvullende werkzaamheden laten uitvoeren zoals gladheidsbestrijding, onkruidbestrijding en het reinigen van de openbare ruimte.

Agendapunt

Het dagelijks bestuur van de Rd4 heeft de begroting 2027 aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en deze worden gevraagd om hun zienswijze kenbaar te maken aan het bestuur van Rd4. Het algemeen bestuur van de RD4 stelt na kennis te hebben genomen van de ingebrachte zienswijzen de begroting definitief vast op 2 juli 2026. De ontvangen zienswijzen kunnen leiden tot aanpassing van de begroting.

Jaarrekening 2025

De jaarrekening 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Rd4 wordt de raad ter informatie aangeboden. Over het jaar 2025 is een positief resultaat gerealiseerd. Dit resultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemende Rd4-gemeenten. Voor Heerlen betekent dit een positief resultaat van € 572.214,-, welke wordt toegevoegd aan de voorziening afval.

Begroting 2027

Met de begroting is beoogd om op een efficiënte wijze invulling te geven aan de opgave om afvalstromen en grondstoffen op een doelmatige kostenbewuste wijze in te zamelen zonder hierbij de circulaire doelstellingen uit het oog te verliezen. De meetbare effecten die met de uitvoering bereikt moeten worden zijn een verdere afname van de afvalhoeveelheden, een betere scheiding van de diverse (schonere) grondstoffen en te komen tot een begroting waarop de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd. De begroting is in samenwerking met de deelnemende Rd4 gemeenten opgesteld.

De basis voor de begroting is het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 en het gemeentelijke grondstoffenplan 2022-2026. In de begroting zijn de benodigde activiteiten en middelen vertaald. Vrijwel de helft van de begroting van Rd4 bestaat uit personele kosten. Veel processen zijn arbeidsintensief. Einde 2025 waren er 140 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en 42 vrijwilligers werkzaam bij Rd4 met name in de kringloopwinkels, de sortering van de BEST tas en de textielsortering.

Rd4 gaat zelf de regie nemen op de sociale arbeid in het versnipperde werkveld en heeft nog steeds het strategische doel om werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te bieden. Waar mogelijk zal er vaker gekozen worden voor een Rd4-contract.

Het investeringsprogramma 2026-2030 bevat nieuwe investeringen zoals de revitalisering van het grondstoffenpark in Margraten en de aankoop en verhuizing van de kringloopwinkels in Kerkrade en Heerlen. Voor de essentiële bedrijfsprocessen is rekening gehouden met de implementatie van een nieuw systeem voor de bedrijfsprocessen (ERP).

Voor Heerlen zal voor het jaar 2027 een bijdrage voor het basispakket gevraagd worden van € 11.805.183. Ten opzichte van de begroting 2026 is dat een toename van € 679.285,- (6.1%). De belangrijkste oorzaken van de stijging zijn externe factoren zoals de stijgende heffingen voor verbranding van restafval en Co2 uitstoot en oplopende loonkosten en brandstofkosten. De volatiele situatie op moment van schrijven maakt het onzeker hoe dat uitpakt in de begrotingsperiode. Zonder deze exogene factoren blijft de stijging binnen de verwachte inflatie.

In de meerjarenraming is de reguliere index (2-3%) doorgetrokken. Er zijn geen grote beleidswijzigingen bekend of doorgerekend. De verwerkingskosten zijn berekend conform de huidige stand en verwachtingen. Daarin is de (grote) impact van de belastingen (verbrandingsbelasting en CO2-heffing meegenomen). Zonder wijzigingen in scheidingsgedrag of circulair aanbod van producenten zal dit leiden tot een verdubbeling van de verwerkingskosten in de komende vijf jaar. Dit is duidelijk te zien in de meerjarenraming (hoofdstuk 7 van de begroting).

De voorgestelde bezuinigingsvoorstellen van afgelopen jaren zijn structureel verwerkt in de begroting waaronder de frequentie-verlaging van de GFT inzameling in de wintermaanden.

In de begroting zijn de belangrijkste risico's rond personeel, materieel, dienstverlening en financiële ontwikkelingen (zoals brandstofprijzen, lonen en opbrengsten uit afvalstromen), evenals milieu- en aansprakelijkheidsrisico's opgenomen. Deze risico's worden waar mogelijk beheerst via maatregelen, contractafspraken en zijn meegenomen bij het bepalen van de hoogte van het weerstandsvermogen.

Beleid

Het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is het richtinggevende beleid in Nederland voor de transitie naar een circulaire economie. De ambitie is om uiterlijk in 2025 te komen tot een gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstromen van 75%. De Rd4-gemeenten geven samen met Rd4 vorm aan deze transitie welke is vastgelegd in het grondstoffenplan 2022-2026 (doelstelling 80% afvalscheiding in 2026). De voortgang van het grondstoffenplan is toegelicht in de raadsinformatiebrief van 10 februari 2026.

De Rd4 gemeenten hebben in 2021 een gedragen en gezamenlijke visie op de toekomst uitgezet voor Rd4 en vastgelegd in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Dit plan beschrijft de strategische doelen op het gebied van kostenefficiëntie, duurzaamheid, regionale samenwerking, sociale werkgelegenheid en grondstoffenbeleid. Het plan is de routekaart voor de komende jaren om een zichtbare bijdrage te leveren aan een circulaire economie met oneindig gebruik van grondstoffen (Landelijke doelstelling: Nederland circulair in 2050). Rd4 heeft de ambitie om het regionale grondstoffenbedrijf en een belangrijke partner in de regionale circulaire economie te worden.

We zien dat de huidige inspanningen die worden gedaan door Rd4 voor het ontwikkelen van een circulaire economie binnen haar invloedssfeer voorsnog voor onze inwoners kostenverhogend uitpakken. De belasting op het verbranden van stromen neemt alleen maar toe terwijl er geen daling is van het aanbod van het materiaal waar alleen verbranding de enige optie is. Het blijft belangrijk om onze inwoners te overtuigen van de meerwaarde van goede afvalscheiding voor de transitie naar een circulaire economie.

Hergebruik van grondstoffen is mogelijk maar wordt nog onvoldoende gestimuleerd van overheidswege. Er zijn voor de consument nog te weinig alternatieven om te kiezen doordat producenten nog geen andere keuzes maken. Dit leidt dan tot een kostenverhoging voor onze inwoners maar een te lage transitie in de gehele keten.

Ontwikkelingen

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Grondstoffenplan 2022-2026. Voor 2027 wordt de communicatie op het gebied van circulariteit gecontinueerd om onze inwoners kennis te laten maken met de circulaire economie en bewustwording en intrinsieke motivatie te creëren. Waarbij de verbetering van de kwaliteit van de aangeleverde grondstoffen een belangrijk doel is.

Ook worden er partijen bij elkaar gebracht in het Circulair ambachtscentrum ROND, welke is geopend in maart 2026, waar circulariteit zichtbaar wordt gemaakt en een stevige relatie met onderwijsinstellingen in de regio wordt na gestreefd.

Het project plasklas wordt doorgezet. De resultaten zijn positief te noemen, echter er zal meer aandacht moeten uitgaan naar specifieke doelgroepen. De Plasklas stimuleert tijdige zindelijkheid via bewustwording, praktische ondersteuning en positieve opvoeding. Dit leidt tot minder luierafval en een structurele verlaging van de afvalverwerkingskosten. Dit sluit ook aan op het Grondstoffenplan 2022-2026 onder het thema afvalpreventie.

Kostenontwikkeling

In onderstaande tabel is de kostenontwikkeling vanaf 2025 weergegeven.

Kostenontwikkeling gemeente Heerlen (x € 1, -)

	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutatie 2026>2027	Stijging
Basispakket ¹⁾	10.098.705	11.125.898	11.805.183	679.285	6.1 %

BOR-pakket ²⁾	3.005.208	2.878.000	3.035.400	157.400	5.5 %
Totaal	13.103.913	14.003.898	14.840.583	836.685	6.0 %

- 1) De wettelijke inzameling bij onze inwoners van het huishoudelijk afval en grondstoffen;
- 2) Aanvullende dienstverlening in de openbare ruimte zoals gladheidsbestrijding, straatreiniging en onkruidbestrijding.

De hoogte van de afvalstoffenheffing 2027 komt later dit jaar tot stand in het begrotingsproces.

Kader

Programma Duurzaamheid, Circulaire economie

Kernthema

Riool, afval en milieubeheer

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.

Argumenten

1.1 De begroting laat een reële inschatting zien van de kostenstijgingen voor 2027.
Rd4 is een arbeidsintensief bedrijf. Ongeveer de helft van de begroting bestaat uit salariskosten die stijgen. In de begroting zijn ook de kostenstijgingen van belastingen op verbranding en de CO2-heffing verwerkt.

Hoewel de begroting een hogere stijging laat zien dan de verwachte inflatie, is dit verklaarbaar door sectorspecifieke kostenontwikkelingen, zoals stijgende verwerkings- en energiekosten en aanvullende wettelijke verplichtingen. Deze factoren wijken af van de algemene inflatie en zijn slechts beperkt beïnvloedbaar.

1.2 In de begroting is uitgegaan van het huidige niveau van dienstverlening.
Rd4 blijft uitgaan van het huidige niveau van dienstverlening in de overtuiging dat dit zal leiden tot een circulaire en duurzame inzameling van grondstoffen welke uiteindelijk gaat leiden tot lagere kosten in de toekomst.

1.3 De bezuinigingsvoorstellen van afgelopen jaren zijn structureel verwerkt in de begroting.
De voorstellen zoals temporisering van de bijdrage voor de verduurzaming van het wagenpark en de winterdienstregeling GFT zijn opgenomen in de begroting.

1.4 De begroting voldoet aan de eisen van de provincie.
De begroting sluit met een saldo dat in evenwicht is en € 0, - bedraagt. De begroting is structureel in evenwicht en voldoet op dit punt aan de provinciale voorwaarden van financieel toezicht.

1.5 De begroting 2027 geeft een goed overzicht van de plannen van Rd4 en sluit aan bij de transitie naar een circulaire economie waarbij de risico's ook duidelijk zijn opgenomen.

De begroting laat een solide basis zien voor de ontwikkeling van het bedrijf. Zowel financieel als beleidsmatig wordt de begroting goed onderbouwd. Er is rekening gehouden met de vastgestelde strategische en beleidsmatige doelstellingen maar ook met de bezuinigingsvoorstellen van afgelopen jaren. De risico's zijn benoemd waarbij moet worden opgemerkt dat de begroting van Rd4 sterk afhankelijk is van exogene factoren in de huidige volatiele situatie.

1.6 Het weerstandsvermogen heeft voldoende opbouw.

De begroting geeft een duidelijk beeld van de risico's die moeten worden afgedekt door het weerstandsvermogen.

Tegenargumenten en risico's

N.v.t.

Kosten en dekking

De totale kosten Rd4 voor Heerlen stijgen in 2027 met € 836.685. Deze verhoging wordt meegenomen in de begroting 2027 gemeente Heerlen.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad zijn zienswijze heeft gegeven en een besluit heeft genomen zal deze schriftelijk bij het Dagelijks Bestuur van Rd4 kenbaar gemaakt worden.

Evaluatie

De Rd4 rapporteert aan de hand van kwartaalrapportages gedurende het jaar en aan het eind van het begrotingsjaar middels een jaarrekening.

Planning, procedure en uitvoering

Op 24 juni 2026 kan de raad zijn zienswijze kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van Rd4. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli 2026 zal het Algemeen Bestuur van Rd4 de beschikbare reacties meenemen in de afwegingen bij de vaststelling van de begroting 2024 conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling.

Bijlagen

1. Begroting 2027 GR Rd4, geconsolideerd
2. Jaarrekening 2025, geconsolideerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 mei 2026

documentnummer 820804;

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2027 van de
Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van 24 juni
2026.

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever